

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W BIELSKU-BIAŁEJ

ul. Broniewskiego 21, 43-300 Bielsko-Biała

tel.: (33) 816-00-12, fax: (33) 812-57-63
e-mail: ppis@psse.bielsko.pl www.psse.bielsko.pl

ONS/EP/4736/7/15

L.dz.7137/15

Bielsko-Biała dn.26.10.2015r.

Zakłady opieki zdrowotnej, indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, szpitale - wg rozdzielnika -

W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 20.10.2015r. znak NS-EP.21.37.2015 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku - Białej zwraca się z uprzejmą prośbą o przesyłanie materiałów do Zakładu Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny (Narodowe Laboratorium d.s. Eliminacji Odry/Różyczki) celem wykonania **nieodpłatnych badań weryfikujących podejrzenia różyczki i odry.**

Różyczka jest chorobą w przypadku której nie istnieje leczenie przyczynowe, a wynik badania laboratoryjnego nie jest lekarzowi niezbędny do podejmowania decyzji klinicznych (leczenie zawsze wyłącznie objawowe), kontakt chorego z lekarzem jest najczęściej jednorazowy, stąd próbka do badań dla celów nadzoru epidemiologicznego powinna być pobrana jedynie podczas pierwszej wizyty.

Istnieje możliwość potwierdzania przypadków różyczki/odry badaniem próbek surowic pobranych po 7 dniach od wszystkich osób z podejrzeniem odry lub różyczki. Potwierdzenie zakażeń stanowi wykrycie swoistych IgM. Ponadto możliwa jest diagnostyka wirusologiczna/molekularna, do której niezbędne jest pobranie krwi na EDTA, wymazu z gardła lub moczu w ciągu 4 pierwszych dni od wystąpienia wysypki.

Szczegółowe informacje o badaniach i zasadach przesyłania materiału znajdują się na stronie internetowej NIZP-PZH: www.pzh.gov.pl/program-who-eliminacji-odry-rozyczki; Jednocześnie informuję, że materiał do badań należy dostarczyć na własny koszt do laboratorium wirusologicznego WSSE w Katowicach ul Raciborska 39, natomiast koszty transportu materiałów do NIZP-PZH w Warszawie pokryje Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach.

ZASTĘPCA
Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Bielsku-Białej
mgr Józef Jagosz

Załącznik:

1. Materiały Zakładu Wirusologii NIZP-PZH,
2. Instrukcja pobierania próbek do badań serologicznych w kierunku zakażeń wirusami odry i różyczki

Otrzymują:

1. Adresat wg rozdzielnika
2. a/a

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK DO BADAŃ SEROLOGICZNYCH W KIERUNKU ZAKAŻEŃ WIRUSAMI ODRY I RÓŻYCZKI

Obecność swoistych przeciwciał w klasie IgM w surowicy pacjenta wskazuje na aktualne lub ostatnio przebyte zakażenie wirusem odry lub różyczki. Badanie serologiczne wykonuje się metodą ELISA. Swoiste dla wirusów przeciwciała klasy IgM pojawiają się w ciągu 2-5 dni od czasu wystąpienia wysypki i zanikają po około 2 – 3 miesiącach. **Próbka surowicy powinna być pobrana po upływie 7 dni od pojawieniu się wysypki**, ponieważ w tym czasie już na pewno są wykrywane przeciwciała w klasie IgM. Jeżeli próbka została pobrana wcześniej i otrzymano ujemny wynik oznaczenia, badanie należy powtórzyć z próbką pobraną we właściwym terminie.

Surowicę bez hemolizy, w ilości powyżej 1 ml, należy przesłać do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH w jałowej, szczelnie zamkniętej probówce. Do 48 godzin próbki surowicy można przechowywać i transportować w temperaturze pokojowej, najlepiej jednak w temperaturze 4-8°C. Jeżeli próbka będzie przechowywana powyżej 48 godzin należy ją zamrozić i transportować w warunkach uniemożliwiających rozmrożenie.

Jeżeli przesyłana jest pełna krew (skrzep+surowica), wówczas próbkę należy dostarczyć do laboratorium bezzwłocznie po pobraniu.

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK W CELU IZOLACJI WIRUSA ODRY

Materiał należy pobrać we wczesnym okresie choroby, najlepiej **w ciągu 1 – 5 dni od wystąpienia wysypki** (w czasie pierwszego kontaktu chorego z lekarzem). W późniejszym okresie prawdopodobieństwo izolacji wirusa gwałtownie spada.

Materiałem do badania może być:

1. wymaz z gardła
2. mocz
3. krew pełna pobrana na heparynę

Wymaz z gardła:

1. Sterylną wymazówką silnie potrzeć ujście nosogardzieli i gardła.
2. Wymazówkę należy umieścić w jałowej probówce z zakrętką, zawierającą 0.5 ml do 1.0 ml jałowego podłoża do transportu: roztwór soli fizjologicznej lub buforowany roztwór soli fizjologicznej (PBS) lub płyn Hanks'a. **Stosowanie innych podłoży transportowych, np. bakteriologicznych, uniemożliwia izolację wirusa z wymazu z gardła.**
3. Probówkę należy opisać i przechowywać w temperaturze 4-8°C.
4. Próbkę przesłać do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH bezzwłocznie po pobraniu, umieszczone na lodzie w celu zapewnienia temperatury 4-8°C. **Nie zamrażać.**

Mocz:

1. Do jałowego pojemnika należy pobrać ranny mocz, około 10-50 ml.
2. Próbkę opisać i przechowywać w temperaturze 4-8°C.
3. Próbkę moczu umieścić na lodzie, aby zapewnić temp. 4-8°C (**nie zamrażać!!!**), bezzwłocznie po pobraniu należy dostarczyć do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH.

Krew pełna pobrana na heparynę:

1. Należy pobrać 5 –10 ml krwi do probówki zawierającej EDTA i kilkakrotnie odwracać probówkę, by uniknąć utworzenia skrzepu.
2. Opisać próbkę. Krew należy natychmiast wysłać do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH, w temp. 4-8°C. **Nie zamrażać!!!**

UWAGA : Izolacja wirusa odry z limfocytów krwi jest możliwa w ciągu 72h od wystąpienia wysypki.